

ΠΩΣ ΕΜΑΘΑ ΝΑ ΚΟΛΥΜΠΩ

— Είμαι καιρός πειά να μάθης κολύμπι . . .

Αὐτὰ μοῦλεγε καὶ μοῦ ξανάλεγε μ' ὄλη τὴ χαριτωμένη ἀπερισκεψία τῶν σαρανταπέντε τῆς χρονῶν, ἡ θείτσα Βαγ-γελοῦδα ὅπως τὴ φωνάζαμε, μιὰ ἀνύπαντρη ἑξαδέλφη τῆς μάνας μου.

Σωστὰ καὶ ἅγια τὰ λόγια τῆς, ἔξὸν ἀπὸ κεῖνο τὸ «πειά» τῆς στερεότυπης φράσης τῆς, ποὺ δὲν εἶχε καθόλου τὸν τόπο τῆς στήν κουβέντα, γιὰ τὸν λόγο πῶς τότε δὲν θάμουννα παραπάνω ἀπὸ ἕξη χρονῶ.

Καὶ μ' ὄλα ταῦτα, ὅσο ἀπίστευτο κι' ἂν φαίνεται τὸ προᾶγμα, εἶχα τὴν ἰδέα πῶς μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, ἀπὸ τότε ποὺ θὰ εἶχα γεννηθεῖ, τ' ἄκουα ταχτικά αὐτὸ τὸ «να μάθης πειά κολύμπι» δηλαδὴ κάθε καλοκαίρι, ὅταν μ' ἄλλα λόγια ἢ ἑξαδέλφη τῆς μάνας μου κατέβαινε ἀπ' τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Μακεδονίας γιὰ δυὸ τρεῖς μῆνες νὰ μᾶς ἰδῆ καί, μιὰ ποῦ εἶχαμε τὴ θάλασσα στὴν αὐλή, νὰ κἀνη καὶ τὰ τριάντα τῆς μπανάκια, ποὺ κατὰ τὴ συνήθειά τῆς διπλασιάζονταν καὶ ἑτριπλασιάζονταν.

Γιατὶ ἡ θεία μου εἶχε τὴν λατρεία τοῦ θαλασσινοῦ νεροῦ, τοῦ ὠραίου μαβιοῦ νεροῦ, ποὺ τῆς χάριζε τὸν ἀπέραντο παλμὸ τῶν πλατειῶν ὠκεανῶν, τὸν παλμὸ κάθε θάλασσας, κάθε πελάου κι' ὄλης μαζί τῆς οἰκουμένης. . .

Σὰν ἔφτανε ἀπ' τὸ τραῖνο σπῆτι μας, προτοῦ ἀκόμα σβύση ἢ ἴδια λαχτάρα ποὺ τὴν ἔκανε νὰ μᾶς ἀρπάξη καὶ νὰ μᾶς σφίγγη ἀχόρταγα στὴν ἀγκαλιά τῆς, ἔτρεχε γραμμὴ στὴν κουζίνα κι' ἀπὸ ἐκεῖ βρισκόνταν μ' ἕνα πήδημα στὴν αὐλή, καί, νάτην μπροστὰ στὸ γυαλό . . . Κι' ἀφοῦ μὲ τὰ πολλὰ χόρταινε πειά, γυρνῶντας κατὰ μέ, μοῦ πέταγε, χωρὶς νὰ σκεφθῆ πῶς στὸ μεταξὺ εἶχε μεσολαβήση χειμῶνας, τὴν καθιερωμένη ἀπερίσκεπτή τῆς φράσι. . .

Τὴν ἀγαποῦσα κι' ἐγὼ τὴ θάλασσα μὲ παιδιάστικον ἐνθουσιασμό, ἴσως ὄχι ὅλως διόλου ἀπηλλαγμένον κάποιας λαιμαργίας γιὰ τὰ ὠραία τῆς μύδια, στρεῖδια καί, ἴσως πολὺ περισσότερο γιὰ τὰ καβούρια, τὰ χτενάκια, τὶς δυσπερίγραπτες πίνες καί, πρὸ πάντων, γιὰ τοὺς ἀχινούς τῆς. . . Θεέ μου! τοὺς ἀχινούς . . . Χώρια ὅμως ἀπὸ δαῦτα, τρελλαινόμενον νὰ ξαπλώνουμαι ὀλόγυμνος πάνω στὴν ἡσυχὴ ἀκρογιαλιά, μὲ τὸν κοσκινισμένο ἀπ' τὶς μανιέες τοῦ Κυρίου γλιαρὸ ἄμμο καὶ νὰ δέχουμαι στὸ πρόσωπο, τὸ κατὰ-

βρεγμα ἀπ' τὰ διάφαια κυματάκια, πὺ φάνταζαν μέσα μου σὰ χαμόγελα τοῦ ἀπέραντου μαγευτικοῦ πελάου, τῆς ἀπέραντης νεανικῆς ὠμορφυᾶς ἀθάνατος κατοπτρισιμός.

Ἔτσι ἔννοιωθα τὴ θάλασσα ἐγώ.

Ὁμολογῶ πὺς τὰ βαθεῖα νερὰ δὲν ἦσαν καθόλου τοῦ γούστου μου. Αὐτὸ θάταν βέβαια ἡ αἰτία πὺς θάμαζα τόσο πολὺ τὴ θεῖτσα Βαγγελούδα πὺς, μὲ τὸ κεφάλι χωμένο μέσα σ' ἕναν κοῦκον ἀπὸ καρραβοπάνι, τραβοῦσε σι' ἀνοιχτά, μὲ μεγάλα, ὄλο θάρρος, ἀνοίγματα τῶν γερῶν τῆς μπράτσων, φουσώντας σὰν ἄντρας καὶ σὲ λιγάκι φαινότανε σὰ μιὰ μικρούλα ἔμψυχη τάπα, πὺς χοροπηδοῦσε χαρούμενα, πάνω στὴν ἀτέλειωτη γοητεία τοῦ πελάου.

Ἔτσι ἔννοιωθε τὴ θάλασσα ἡ θεῖά μου!

Κ' ἐγώ, ἄχ! ἐγώ... Ὅσες φορὲς ἔκανε τὸ μπάνιο τῆς, τὴν ἀκολουθοῦσα μόνο ὡς τὸ γόνατο μέσα στὸ νερό, τὸ πολὺ ὡς τὴ μέση. Ποῦ, νὰ χωθῶ πάρα μέσα. Κι' ὅμως, μιὰ φορὰ ὡς τόσο, ξεγελάστηκα δὲ ξέρω πὺς, καὶ χώθηκα στὴ θάλασσα ὡς τὸ λαιμό. Μὰ πετάχθηκα ἀμέσως στὰ ριχά, γιὰτὶ μοῦ φάνηκε πὺς κάποια δύναμι τεράστια, ἀπρόσωπη, ἀόρατη καὶ δολερῆ, προσπαθοῦσε μὲ τρόπο νὰ μὲ γραπώση ἀπ' ὄλο μου τὸ κορμὶ καὶ νὰ μὲ ρουφήξῃ, γλούπ, ἀμέσως μέσα στὰ σκοτεινά τῆς βάθια... Θυμᾶμαι μάλιστα μὲ πόσο κόπο κατώρθωσα νὰ ξεφύγω γιὰ νὰ ξαναύρω πάλι τὴν ἀμμουδιά μου μὲ τὰ διάφαια κυματάκια, πὺς τόσο μοιάζανε μὲ τὸν κεντημένο γῦρο τῶν μεδουσῶν...

«Ἐ θὰ μάθης νὰ κολυμπᾶς» ἄκουα τώρα τὴ φαντασία μου, πῦς ἔπαιρνε τὰ χοντὰ λυγίσματα τῆς φωνῆς τῆς θεῖας μου.

«Δὲ θὰ μάθης νὰ κολυμπᾶς...» Πολὺ καλὰ λοιπόν... Στὸν κόρακα λοιπόν... Ναῖσκε λοιπόν. Δὲν θὰ μάθαινα νὰ κολυμπῶ. Τὶ θέλεις ἄλλο! Αὐτὰ ἔλεγα στὸν ἑαυτό μου. Κι' ὅμως, ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, σὰ μιὰ δύναμι γλυκεῖα, ἀκαθόριστη, ἀπρόσωπη καὶ πειστικῖα, μὲ τραβοῦσε δυνατὰ τὸ βαθύ, τὸ γαλαζῖο νερό.

Θ' ἄθελα κ' ἐγώ στὸ κάτω τῆς γραφῆς, νὰ δοκίμαζα γιὰ δυὸ στιγμὲς, τὶ εἶδος τρομάρα ἦτανε αὐτὴ πὺς ἔδιδε τὸ εὐλογημένο αὐτὸ βαθὺ νερό... Καὶ ἡ εὐκαιρία δὲν ἄργησε νὰ παρουσιαστῇ.

Δίπλα, ὁ γείτονας μας κύρ Δημητρός ὁ Σιαρέφας, Θεὸς σχωρέστονε, εἶχεν ἀποφασίση νὰ μολώσῃ τὴ θάλασσα καμμιά πενηνταριὰ μέτρα βάθος. Εἶχε μάλιστα βάλῃ καὶ τὴ σχετικὴ σκαλωσιά, ἕνα πρᾶγμα σὰ πρωτόγονη ἑξέδρα στὸ νερό, δηλαδὴ μερικὰ ἀπλὰ παλούκια πὺς δένονται τὸ

ένα με τ' άλλο με σανίδια. Κ' έτσι τὸ λοιπό, ένα μεσημέρι, χωρίς νὰ με πάρη κανένας μυρουδιά, ἀνέβηκα ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ ἐπικίνδυνο πρᾶγμα καί, περιπατῶντας ένα - ένα τὰ σανίδια στὸ μάκρος τους, ἔφτασα ὡς τὴ μέση.

Ἐκεῖ κοντοστάθηκα λιγάκι, μὰ λὲς νὰ φοβήθηκα νὰ γυρίσω πίσω, λὲς καὶ μ' ἔσπρωχνε κάποιος δαίμονας, ἔφτασα στὴν ἄκρη πατῶντας τὸ τελευταῖο σανίδι, καὶ τότε γιὰ πρώτη βολὰ ξεθάρρεψα νὰ ρίξω τὸ μάτι μου κάτω στὸ βαθὺ μαβὶ νερὸ ποὺ μαύριζε ὄλο κακοὺς σκοπούς, στὸ βάθος.

Τρομάρα μου! Τὶ ἀφάνταστο βάθος! Βέβαια στὴν πραγματικότητα δὲν θάταν περισσότερο ἀπὸ δυὸ τρεῖς ὀργυιῆς νερὸ τὸ πολὺ-πολύ. Ἐμένα ὁμως μούκανε τὴν ἐντύπωσι ἑνὸς ἀτέλειωτου κατεβάσματος. Σωστός ἀναποδογυρισμένος οὐρανός!

Κι' ἀμέσως σὰ νὰ τὴν εἶχα παραγγελιά, ἔτρεξεν ἡ προκομμένη μου σκέψι νὰ μοῦ σερβίρη ὅλα τὰ τρομερὰ καὶ φοβερὰ ἐκεῖνα θαλάσσια τέρατα ποῦ τ'ἀβλεπα τόσο συχνὰ στό... τηγάνι.

Χρυσόφες, ἀγριομπαρμπούναρους, γοβίδια! Κι' ὅλα αὐτὰ μ' ὀρθάνοιχτο καὶ μ' αἰμοβόρο στόμα καὶ με γουρλωμένα τὰ γυάλινα καὶ χωρὶς ἔκφρασι μάτια τους, ἔτοιμα νὰ με χάψουν. Κι' ὅπως ἔκανα νὰ γυρίσω πίσω νά! τὸ σανίδι ξεκαρφώνεται, σηκώνεται ὄρθιο καί... μπλούμ, ἐγώ, μέσ' στὰ βαθειὰ νερὰ με τὸ μαῦρο φόντο, περιτριγυρισμένος ἀπὸ χίλια, μύρια μάτια ψαρίσια, γουρλωμένα καὶ χωρὶς ἔκφρασι.

Πρῶτα - πρῶτα πῆγσ γραμμὴ ὡς τὸν πάτο χωρὶς νὰ πατήσω, πρᾶγμα ποὺ ἐπαύξησε τὴν τρομάρα μου, ἔπειτα βγῆκα στὴν ἐπιφάνεια σχεδὸν ἀμέσως, ἀφοῦ θὰ κατάπια κάνα δυὸ γουλιῆς ἄρμη— ὅλα αὐτὰ σὲ μερικὰ δευτερόλεπτα — καὶ χωρὶς νὰ καταλάβω κ' ἐγὼ τὸ τί καὶ πῶς, ἄρχισα μὲ ἀφάνταστη ἀτελεισία καὶ δύναμι, νὰ κουνῶ χέρια καὶ πόδια, ὅπως εἶδα μιὰ φορὰ νὰ κουνᾶ τὰ μπροστινά του ποδαράκια ἕνα σκυλάκι ποὺ ρίξανε στὸ γιालό.

Οὔτε δροακινες πειὰ, οὔτε ἀγριοχρυσόφες... Ἡ ζωὴ μονάχα. Ἡ ζωὴ!.. Κ' ἔτσι ἀκατάπαντα, κουνῶντας τὰ τέσσερά μου μέλη σὰν τὸ σκυλάκι, τραβοῦσα μὲ πολλὴ παληκαριά ἔμπρός, δηλαδὴ πίσω κατὰ τὴ στεργιά. Κι' ὅταν τέ'ος βγῆκα ἔξω μὲ κάποια τρεμουῖα στὰ γόνατά μου, ἦμουν ἀνάλαφρος σὰν πουλάκι, σὰ νὰ εἶχε φύγη ἀπὸ πάνω μου ὄλο τὸ βάρος τῆς θάλασσας, μαζῆ μὲ τὸ φόβο τοῦ βαθιοῦ νεροῦ. ἤξερα πειὰ νὰ κολυμπῶ! Ναῖσκε, θείτσα Βαγγελοῦδα, ἤξερα πενί, ἤξερα... Κ' ἔμαθα στὸ λεφτό,

ἀφοῦ τυρανίστικα τόσο μὲ τὴν ἀποθυμιά νὰ μάθω.

Ἄλλοίμονον ὅμως ἂν συνέβαινε τὸ ἐναντίο τὸ καλο-
καιριάτικο ἐκεῖνο γιόμα. Χωρὶς νᾶπαιρνε κανέννας μυρου-
διά, τὸ πιωματάκι ἐνὸς παιδιοῦ ἔξι, ἑφτά χρονῶ, θὰ κυλιόν-
ταν στὴν ἄκρη σὰν κάποιου συμμαθητῆ μου Θωμᾶ
Μάντουκα, ἐνῶ θὰ μουρμούριζαν μὲ μακρόσυρτη εἰρωνεία
τ᾽ ἀγαπημένα μου τὰ κυματάκια : Εἶναι καιρὸς - μὲ πολλὰ
σο— εἶναι καιρὸςςςς νὰ μάθηςςςς νὰ κολυμπᾶςςςς . . .

Ἄπλωσα ὡς τόσο τὰ βρεγμένα μου ρονχαλάκια στὸν
ἥλιο καὶ ξαναδοκίμασα τὸ πείραμα κᾶνα δυὸ βολὲς ἀκόμα,
ξεκινῶντας ὅμως αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὰ ρηχά.

Κι᾽ ἀφοῦ βεβαιώθηκα πειὰ πὼς ἦταν ἀλήθεια, πὼς
ἤξερα κολύμπι, κατὰπια τὴ χαρὰ μου καὶ δὲν εἶπα σὲ
κανένα τίποτες.

Τὴν ἄλλη τὸ πρωί, ἡ καϋμένη ἡ θείτσα μου δοκίμασε
νὰ μὲ τραβήξῃ ὡς τὸ γόναιο στὴ θάλασσα. Ποῦ, ὅμως ἐγώ!
Φωνές, κακό . . . Δὲν ἔρχομαι καὶ δὲν ἔρχομαι! . . . Εἶδε κι᾽
ἀπόειδεν ἡ γυναῖκα καὶ μ᾽ ἄφησε στ᾽ ἀκρογιαλί. Μόλις
ὅμως ἔκανε πὼς τραβοῦσε στ᾽ ἀνοιχτά, νᾶμαι κ᾽ ἐγὼ ξοπίσω
τῆς χωρὶς νὰ πάρῃ κάβο . . . Τέλος, κάποια στιγμή, καθὼς
πήγαινε ξέγνοιαστη, γυρνῶντας τὸ κεφάλι τῆς, εἶδε νὰ τὴν
ἀκολουθᾷ κάτι σὰ δελφίνι καὶ κόντεψε νὰ τῆς ἐρθῆ λιπο-
θυμιά ἀπ᾽ τὸ φόβο . . .

Μπρέ! . . . Μοῦ φώναξε μὲ πνιγμένη φωνή . . . Πίσω
γορήγορα! . . .

Μὰ ποῦ νὰν τᾱκούσω πειὰ αὐτά . . .

᾽Ω! γοητεία τοῦ μαβιοῦ, βαθιοῦ νεροῦ!

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΡΙΑΔΗΣ